

Avsnitt 7 i SFC2014 Sammanfattning för allmänheten

Det regionala strukturfondsprogrammet i Norra Mellansverige

Norra Mellansverige är en region som går igenom en omställning från ett industri- till ett kunskapssamhälle samtidigt som klimatfrågan får en allt större betydelse. Regionen har en svag utveckling när det gäller snabbväxande innovativa företag, nyföretagandet är lågt och branschstrukturen är relativt ensidig. Stora delar av regionen består av lands- och glesbygdsområden och näringslivet har stora behov av bredband för att kunna utveckla sin verksamhet. Regionen har ett antal styrkeområden som skapar förutsättningar för regional tillväxt; exempelvis starka klustermiljöer, en växande besöksnäring och förutsättningar för en ökad specialisering inom förnybar energi. Både utmaningar och möjligheter i regionen ställer krav på att det regionala tillväxtarbetet utvecklas.

Det regionala strukturfondsprogrammet för Norra Mellansverige har därför ett fokus på förnyelse och hållbar tillväxt. Målgrupp för programmets insatser är små och medelstora företag. Programmets insatser ska bidra till fler och växande företag, ett mer diversifierat näringsliv, ökad innovationsförmåga, bättre tillgång till bredband för företag i regionens lands- och glesbygdsområden samt energieffektivare företag och en ökad användning av förnybar energi.

Programmet har fyra olika insatsområden för projektsatsningar, med en sammanlagd budget på 282,3 miljoner euro, vilket motsvarar 2.368,7 miljoner kronor, som bygger på de behov och förutsättningar som finns i Norra Mellansverige. Programmets innehåll överensstämmer tydligt med de regionala utvecklingsstrategier som finns i regionen.

1. *Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation, 64,9 meuro eller 544,8 mkr (23 %)*
2. *Öka tillgången till, användningen av och kvalitén på informations- och kommunikationsteknik, 84,7 meuro eller 710,6 mkr (30 %)*
3. *Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, 87,5 meuro eller 734,3 mkr (31 %)*
4. *Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer, 45,2 meuro eller 379 mkr (16 %)*

Intresset för programmet har varit stort. Störst intresse har det funnits för att starta projekt inom insatsområde 3. Redan efter de första två ansökningsomgångarna var 67 procent av budgeten in-tecknad. Efter ansökningsomgången 2016 hade in-teckningsgraden ökat till 71 procent. Intresset för att starta projekt inom insatsområde 1 och 4 var till en början något svagare men antalet ansökningar har, efter informationsinsatser om vilka möjligheter insatsområdena erbjuder, nu ökat betydligt. Inom insatsområde 1 är 45 procent av budgeten in-tecknad och motsvarande för insatsområde 4 är 46 procent. Inom insatsområde 2 är 67 procent av budgeten in-tecknad.

Projekten inom insatsområde 1 satsar framför allt på att utveckla innovationsmiljöer

och kluster med koppling till regionens styrkeområden enligt smart specialisering. I Norra Mellansverige finns det flera kluster som även har nationell finansiering från Vinnovas Vinnväxtprogram; exempelvis Fiber Optic Valley, och The Paper Province. Dessa projekt kan sägas vara av nationellt intresse men utförs regionalt. Innovationsmiljöerna och klustersatsningarna verkar i ett triple helix perspektiv där samverkan sker mellan företag, akademi och det offentliga.

Flera av de beviljade bredbandsprojekten är offentliga samverkansprojekt där en region eller en länsstyrelse samordnar bredbandsutbyggnaden. Ett projekt bedrivs av en privat aktör. Det finns även projekt inriktade på utveckling av IKT-lösningar i samverkan mellan det offentliga och det privata, samt projekt som verkar för mobilisering och samordning av regionens bredbandsutbyggnad.

Projektportföljen inom insatsområde 3 är mycket diversifierad. Flera projekt syftar till att utveckla besöksnäringen genom insatser för ökad internationalisering, affärsutveckling och marknadsföring. Många projekt handlar om internationalisering och investeringsfrämjande verksamhet. Syftet med dem är att regionala företag ska nå ut på nya exportmarknader och att regionen ska locka till sig utländska investeringar och kapital. Vidare finns projekt som syftar till att förändra attityder hos unga samt underlätta deras start av företag. En stor grupp projekt är inriktade på affärsutveckling exempelvis tillväxtrådgivning eller hållbarhetsinsatser, för att stärka små och medelstora företags konkurrenskraft. En riktad utlysning för integration och mångfald kopplat till företagande gav som resultat tre projekt som arbetar med metodutveckling och insatser för att stärka företagets konkurrenskraft. Satsningarna kopplar även an till pågående socialfondsprojekt i regionen.

Inom insatsområde 4 finns projekt som arbetar för att ställa om de regionala företagsstöden mot energieffektivisering och förnybar energi. Dessa projekt medför att små och medelstora företag, via länsstyrelserna eller regionerna, kan få investerings- eller konsultstöd för att stärka sin konkurrenskraft samtidigt som de minskar sina koldioxidutsläpp. I projektportföljen finns även ett projekt som avser att jobba med insatser som behovskartläggningar, rådgivning och handlingsplaner för energieffektivisering i små och medelstora företag. Några projektsatsningar handlar om FoU, innovations-, teknik-, affärs- och produktutveckling för ökad energieffektivisering och ökad användning av förnybar energi. Ett annat område där det återfinns projekt är satsningar på hållbara transportsystem med tydlig näringslivsinriktning.